

Nr 614

Av herr Andersson i Knäred m. fl., om utländsk arbetskraft till vissa yrkesområden.

(Lika lydande med motion nr 525 i Första kammaren)

Internationellt sett är vårt land ett glest befolkat land med en obetydlig årlig folkökning men med stora naturtillgångar. Födelse- och dödsstaten har under lång tid legat mycket lågt, och befolkningsfördelningen åldersmässigt sett företer alltmer markerat en dragning mot högre åldersklasser. Tillgången på arbetskraft är knapp, och alla tecken tyder på att situationen härvidlag blir allt svårare. Givetvis är det av största vikt att på alla sätt mekanisera och rationalisera där det är möjligt, och produktionen i vårt land torde utnyttja teknikens framsteg och rön på ett sätt som gör att vi här ligger mycket väl framme. Å andra sidan erfordras betydande rationalisering för att ersätta bortfallet av arbetsdagar genom förlängning av semestern, sänkning av arbetsveckans längd etc., och det torde vara ett ofrånkomligt krav att de stora grupper som nu har så hög pensionsålder som 67 år får denna sänkt.

Även om det inom produktionen går att åstadkomma en betydande ökning av varumängden med en minskande del av manuell arbetsinsats ställer kraven på ökad standard allt större anspråk på tjänster av de mest skiftande slag. De områden där behoven för närvarande gör sig starkast gällande är väl undervisningen och vårdområdena.

En god bostad synes vara ett krav som varje medborgare har rätt att ställa i ett något så när välordnat samhälle. Alla vet vi att för många människor är detta i dag ouppnåeligt, bostadsköerna endast växer, då det ej finns arbetskraft tillräckligt för att åstadkomma de bostäder som behövs.

Kan man då ej ordna detta genom förflyttning av arbetskraft inom landet, från de områden där det råder brist på sysselsättning eller från näringar där en strukturomvandling pågår? Vad gäller jordbrukets och skogsbrukets möjligheter att ytterligare avvara folk torde det väl vara möjligt att på kort sikt ytterligare något åderlåtas. Men ålderssammansättningen på den yrkesverksamma befolkningen inom dessa områden är långt ogynnsammare än inom landets befolkning i sin helhet och nyrekryteringen svag. På något längre sikt torde med säkerhet situationen i stället bli den att vi måste fråga oss om vi kan få tillräckligt många att stanna kvar

inom jord- och skogsbruket. Redan i dag råder uppenbar brist på skogsarbetare inom vissa delar av vårt land.

De fem norrlandslänen omfattar geografiskt cirka två tredjedelar av vårt land och inrymmer i sig en mycket stor del av våra främsta naturtillgångar men har endast omkring 15 procent av landets befolkning. På vissa yrkesområden har Norrland överskott på arbetskraft, närmast beroende på strukturell omvandling, men företer å andra sidan en uppenbar brist på arbetskraft för en rad kvalificerade uppgifter. Den sedan lång tid pågående avflyttningen från stora delar av Norrland till framför allt landets storstadsregioner har också gjort ålderssammansättningen ytterst ogynnsam. Att ytterligare åderlåta Norrland på folk i någon större utsträckning torde ej vara realistiskt, då i så fall möjligheterna för samhället att fungera i dessa områden är borta. I stället synes mycket kraftiga lokaliseringspolitiska åtgärder här vara nödvändiga.

Att klara arbetsmarknadens arbetskraftsbehov i vårt land genom enbart befolkningsomflyttningar synes sålunda ej vara möjligt. Givetvis måste också alla möjligheter utnyttjas för att tillvarataga den arbetskraft som kan erhållas genom t. ex. deltidsarbete av husmödrar etc., där särskilt vårdyrkena och affärlivet bör göra allt som är möjligt för att ordna deltidstjänster. Vi har också en ännu tyvärr ej utnyttjad arbetskraftsreserv i de fysiskt eller psykiskt handikappade, för vilka en ännu helt otillräcklig rehabiliteringsverksamhet utgjort hinder för insatser i arbetslivet.

Även om alla möjligheter utnyttjas inom landet kan vi dock ej råda bot på den kroniska arbetskraftsbrist som vi sedan lång tid tillbaka haft. Denna brist skulle för övrigt varit ännu svårare om ej en ej obetydlig invandring ägt rum till vårt land. Den fria arbetsmarknaden i Norden har tillfört oss mycken värdefull arbetskraft, men våra nordiska grannar är också i huvudsak glest befolkade med små möjligheter att lämna folk ifrån sig. Det synes oss därför finnas skäl att undersöka möjligheterna att i väsentligt större utsträckning än vad nu är fallet få en invandring till stånd till vårt land från andra länder. Om så ej sker torde vi få konstatera att vi på område efter område kommer att stöta på svårigheter att hålla takten i utvecklingen av vårt samhälle. Givetvis är vi medvetna om att svårigheterna kan vara stora då det gäller anpassning för människor som har växt upp och tidigare levat under väsentligt annorlunda förhållanden än våra, men de erfarenheter som hittills gjorts i vårt land genom den begränsade invandring som skett torde i stort sett vara positiva. Det stora intresse som finnes i vårt land för internationella problem och ökade internationella kontakter med alltmer fria varuvägar talar också för en friare arbetsmarknad.

Med stöd av vad som ovan anförts hemställer vi,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa om övervägande av åtgärder för en ökad invandring till

vårt land av lämplig arbetskraft i första hand för de yrkesområden där bristen nu är påtaglig eller kan förväntas bli det inom överskådlig framtid.

Stockholm den 26 januari 1964

Alvar Andersson
i Knäred

Harry Wahrendorff

David Gomér

Johannes Antonsson

Rune Gustavsson
i Alvesta